

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Laptulajdonos a
CORVIN
Lapkiadó Rt.

DÉLI HIRLAP

A timișorontali törvényes bej. sz. 83.
(Dos. No. 931/1938)
Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRE
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A szovjet támadások sulypontja keleten Bjelgorod körzete és a Vjaszmától délnyugatra és délre húzódó térség. Mindkét frontszakaszon erős támadások elhárítását jelenti Berlin. A legdélibb arcvonalszakaszon, a kubáni hídfőnél, valamint északon, a Lafozától délre fekvő területeken indított szovjet támadásokat is visszaverték, állapítja meg a keddi német hadijelentés.

Sziciliában a légi és tengeri erők széleskörű támogatásával tovább tartanak az angolszász támadások, — állapítja meg a keddi olasz hadijelentés. Az olasz-német ellenállás szivós ugyan, de a szövetséges páncélos egységek heves támadásával szemben a tengelycsapatok néhány állást kénytelenek voltak feladni.

Politikai vonatkozásban figyelmeztetnek a Szovjet politikájára vonatkozó német hírmagyarázatok. A Wilhelmstrassen élénken foglalkoznak Moszkvában Németországot érintő politikai terveivel. Az olaszországi politikai helyzetet a fasiszta rendszer felszámolására irányuló fázisok jellemzik. Olaszország külpolitikájáról inkább esik szó már, az olasz sajtó továbbra is Badoglio emlékeztetésre hivatkozik: „a háború tovább folyik.” Kioszivanoff volt bolgár miniszterelnököt, Bulgária svájci követét Szófiába rendelték s ott regnum jelentést tett az uralkodónak. Szófiába várják Bulgária amerikai és ankarai követeit is.

Olaszország

A Rador hírgyűjtemény római jelentései beszámolnak azokról a súlyos károkról, melyeket a szombati vasárnapra virradó éjszaka végrehajtott angolszász légitámadás Milano, Genova és Torino emlékeiben, történelmi, művészeti és egyházi értékeiben okozott. A Stefani egy újabb jelentése rámutat arra, hogy a milánói világhírű Scala színházra is gyújtóbombák hullottak, a színház ügyelő személyzetének azonban sikerült mind a tíz gyújtóbombát ártalmatlanná tennie, mielőtt kárt okozhatott volna.

Hivatalos római közleményt ismertet a Stefani hírgyűjtemény, melyben cáfolják a római utcai zavargásokról szóló híreket és megállapítják a tényállást a római török követségi titkár feleségének tragikus halála ügyében.

Tovább folyik a fasiszta intézmények felszámolása Itáliában, — jelenik a Rador. — A nemzetnevelésügyi minisztérium hivatalos közlönybe bejelentette, hogy az 1939-ben, a fasiszta nagytanács határozata alapján életbelépett tanügyi intézkedések semmiesznek tekintendők. A Piccolo című római lap erről írva megjegyzi, hogy a Carta della Scuola „csak bizonytalanságot és zavart idézett elő a közoktatásban.”

Gyökeresen átalakítják a Carta del Lavoro-t is, — mondja Azzolini olasz igazságügyi miniszter a Giornale d'Italia című római lap munkatársának. — A polgári törvénykönyvet csak némileg módosítják. A büntető törvénykönyvet, mint a fasiszta felfogás szűkítőjét, hatályon kívül helyezik és a régi büntető kódex lép ismét érvénybe.

Berlin a moszkvai német ellenkormányról

Moszkvában, mint erről a Rador is beszámolt, „Szabad Németország” címen bizottságot alakítottak. A Wilhelmstrasse illetékes szóvivője ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy ez az alapítás önmagában véve nem reális jelentőségű, mint tünet azonban rendkívül

Az olasz hadijelentés

Sziciliában szivós az ellenállás

de a szövetséges páncélos egységek heves támadásával szemben az olasz-német csapatok néhány állást kénytelenek voltak feladni

Genova és Torino történelmi és művészeti értékeiben nagy pusztítást okozott a bombatámadás — Hivatalosan cáfolják a római utcai zavargások híreit

Német nyilatkozat Sztalin politikájáról — „A moszkvai német ellenkormány felállítása” rendkívül károsan érintette az amerikaiakat és angolokat — mondotta a Wilhelmstrasse szóvivője — A török miniszterelnök fontos beszédre készül — Roosevelt Kanadában járt

Nagy csata Bjelgorod körzetében

vül érdekes. Az angol és az amerikai sajtó állásfoglalása is az ügy tünetesül jelezte. Nyilván Londonban és Washingtonban is tisztában vannak ezzel — mondotta a német szóvivő — hogy Sztalin máris előlegei akar jelenni az európai egységelméletre vonatkozó ígéretekkel és hogy éppen ezért kormányt kezd megszervezni „Szovjet-Németország” számára. A szovjet kormányok megalakítása óta Sztalin kifejezésre juttatta Németországra vonatkozó uralmi igényeit is. Ezzel újabb bebizonyítják a Wilhelmstrassen — hogy a Komintern felosztása csupán taktikai sakktűzés volt és hogy Moszkva nem adta fel célját, amely nem más, mint Európa bolsevizálása.

— Az amerikaiakat és az angolokat — így idézi a Wilhelmstrasse hangadójának nyilatkozatát a Transkontinent Press berlini jelentése — rendkívül károsan érintette a dolog és sajójukban nem titkolják, hogy Sztalin nem tehet ilyesmit önkényesen és hogy Európára vonatkozó terveit a szövetségesek közös tanácskozásai után dönthetik csak el.

Moszkva

A moszkvai német felszabadítási bizottság felállítását a kommunista párt hivatalos lapja, a Pravda adta hírül. A bizottság programja — a távirati irodák arról röviden szintén beszámoltak — „szósó átalakítást” követel Németországban s „a német hadseregek

Németországba való visszatérését.” A német lapok a Wilhelmstrasse állásfoglalását ismertette hangoztatják, hogy Berlinben világosan felismerik a Szovjet főrekréveit, amelyekkel európai igényeit igyekeznek érvényesíteni. Taktikai megfontolásból a Kreml angolszász szövetségesei ellen dolgozik, amikor programjában elter a feltétel megadás elvétől és ezt bizonyos feltételek teljesítésének követelésével helyettesíti. Erre céloz a Wilhelmstrasse szóvivőjének az a megállapítása, hogy „az amerikaiakat és az angolokat rendkívül károsan érintette a dolog.”

Érdekes, hogy Moszkva e lépésére oly időpontra került sor, amikor az európai politikai fejlemények újabb Roosevelt-Churchill találkozót tesznek szükségessé. (—)

Jelentéseink a harcterekről

Tovább tart a nagy csata Bjelgorod körzetében

Berlin. A német vezér főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harcteren a kubáni hídfőnél a bolsevisták páncélosokkal és csatarpülölkével támogatott támadásai összeomlottak.

A Miusz-arcvonalon a német csapatok meglepetésszerű támadással egy irtos magassági vidéket ragadtak el az ellenségétől. A Miusz főbb szakaszain és a Donec középső folyásánál csak csekély harci tevékenység volt.

Bjelgorod körzetében a nagy csata tovább tart. A német légiere heves támadásai következtében a Szovjetnek különösen ezen a szakaszon súlyos veszteségei voltak. Öretől nyugatra regnum is a bolsevisták valamennyi át-törési kísérlete nehéz és a Szovjetre nézve veszteségteljes harcokban meghiúsult.

Vjaszmától délnyugatra és délre is a bolsevisták új erők alkalmazásával és páncélosok, lángszórók, gyorsüzelő ágyúk, valamint csatarepülőgépek harcbevetésével szakadatlanul támadtak. A német csapatok erős harc, — zuhanó- és csatarepülő-rajok támogatása mellett az összes támadásokat visszautasították, az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak és nagyszámú páncéloszt szétlőttek.

A Ladoga-tótól délre, az ezen a szakaszon ismét megindított ellenséges támadásokat is visszaverték, részben pedig már a fejtűzőkben szétverték.

A szovjet csapatok regnum a keleti arcvonalon 215 páncélost veszítettek. Augusztus 8-án és 9-én légi harcokban 119 szovjet repülőgépet megsemmisítettek.

A szicíliai arcvonal északi szakaszán az ellenség támadásait visszaverték. Az ellenségnek azt a kísérletét, hogy a tengelycsapatok északi irányból a tenger felől gyenge erővel támadják a tengely csapatai ellentámadással meg-

hiúsítottak. A főbb arcvonalszakaszon csak hejji harci tevékenység volt. A szicíliai északi partvidéken hajócélok elleni támadásnál nehéz német légi repülőgépek elalultak egy ellenséges rombolót, Augusta tengerrészen 3 közepes nagyságu szállítóhajót elsüllyesztettek, egy cirkálót és 2 kisebb ellenséges tengeri egységet megrongáltak.

Ellenséges repülő erőknek a megszállott nyugati területek egyes helyiségei ellen intézett nappali támadásai

A helyzet Sziciliában

Róma. (Rador). Az 1172-ik olasz hadijelentés:

Szicília szigetén a légi és tengeri erők széleskörű támogatásával az ellenség támadása tovább tart. Az olasz és német csapatok szivósan ellenállottak, de a heves támadással szemben néhány állást kénytelenek voltak feladni.

Olasz és német repülőgépek-kötelékek az ellenséges arcvonal mögötti központokat és országot-hálózatát bom-

Műincsek, történelmi és egyházi emlékművek pusztulása Genovában

Genova. (Rador). Az augusztus 7-ről 8-ra hajló éjjel Genova ellen intézett ellenséges légitámadás több templomot, történelmi palotát és műincset pusztított el.

A San Stefano templom, történelmi értéke bomlokzatával, teljesen megsemmisült, a Della Consolazione templomot tűz hamvasztotta el, a San Siro volt székesegyház romhalmaz lett. Több más nem kevésbé híres templom szintén összeomlott.

A Carlo Felice színházat tűzkár érte, egy másik palota világhírű képgyűjteményével, továbbá a Spinella és Podesta palota, a Galiera és Rivarola színház

után az elmúlt éjszaka az angol légiere kötélekei robbanó és gyújtó bombákkal dobta Mannheim városára. A lakónegyedekben jűek keletkeztek. A lakosságnak csekély veszteségei voltak. Az eddig érkezett jelentések szerint 13 ellenséges repülőgépet lelőttek.

Német tengeri harci erők, a kereskedelmi hajók fedélzetei elhárítása és a haditengerészet légvédelme augusztus 11-ig 10-ig terjedő időben 42 ellenséges repülőgépet lőtt le.

bántak. Német vadászpilóták légi harcban két ellenséges repülőgépet elpusztítottak.

Olasz torpedóvető repülőgépek Szicília magasságában egy ellenséges cirkálót és két kereskedelmi hajót összesen 8000 tonnataralommal megtorpedóztak. Német bombázó gépek Augusta kikötőjében elsüllyesztettek három közepes nagyságu kereskedelmi hajót, egy cirkálót és kisebb tengeri egységet pedig eltalált.

súlyosan megrongálódott. Ezekon kívül bombatalat, illetve tűz következtében még igen sok más palota és lakóház elpusztult vagy megrongálódott.

A heves támadás ellenére a lakosság példásan fegyelmeti magatartást tanusított.

SÜLYOS BOMBATÁMADÁSOK TORINÓ KÖZPONTJÁBAN
Torinó. (Rador). Az augusztus 7-ről 8-ra hajló éjszaka Torinó város ellen intézett ellenséges légi bombázás súlyos károkat okozott a város központjában.

A San Carlo-tér, történelmi jelentőségű palotájával majdnem egészen el-

pusztult. A lángok elhamvasztották azt a palotát is, ahol II. Viktor Emánuel született; szintén a tüzvész áldozatul esett a városi könyvtár, nagyjértékű

„A német hadvezetőség már hosszabb ideje számolt a most bekövetkezett katonai helyzettel”

Stockholm. A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: Bratt ezredes, a Stockholms Tidningen ismeri katonai munkájára az olaszországi fejleményekkel és azok várható hatásával foglalkozva kiemeli a német hadvezetőség és véderő sziokius nyugalmát, amivel a fenyegető veszélyekkel szembenéz. A japán szamuráj eszméjéhez hasonló bizalommal őrzi meg a német haderő a legsúlyosabb pillanatokban is cselekvési szabadságát és nyugalmát, — írja a svéd katonai szakértő.

„Csak meg kell figyelni, hogy milyen elszántsággal folytatják elhárító harcukat a német csapatok nem csupán keleten, hanem ami még sokkal figyelemreméltóbb, a szicíliai hídfőállásban is. Sietős és elhamarkodott intézkedéseket a német katonai hatalom részéről nem lehet tapasztalni és valószínűnek látszik, hogy a német hadvezetőség már hosszabb ideje számolt a most bekövetkezett katonai helyzettel, de úgy folytatja a harcot, mintha semmi sem történt volna”.

ELESETT SZOVJET TABOROKOK

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A szovjet híradó orli harcokban veszítették életüket. A két táborok Apanasencov hadserőgtábornok és Gunzan hadosztály tábornok.

könyveivel. Több templom és közintézmény épülete összeomlott. A város központjában egyetlen utca sem maradt épségben.

HÉT HONAPI HAJÓVESZTÉSÉG

Berlin. (Rador). A szövetségesek hajóhada ellen a háromhatalmi szerzőközlő szolgálat közli két szovjet tábornok halálát, akik a Bjelgorodi, illetve más tagállamainak erői az év első hét hónapjában a következő sikereket ér-

Német haditudósító a mozgó anyagcsatáról

Berlin. A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: „Mozgó anyagcsatán” nevezi dr. Hans Polag haditudósító a keleti arcvonalon folyó hatalmas összecsapás új hadászata. A mostani anyagcsata nem hasonlíthat össze az első világháború anyagcsatáival, írja a haditudósító, mert manapság az egész hadászat sokkal mozgékonyabb. A tüzéségi előkészítést ugyan ma is megvan, de nem tart napokig és nem 6lt olyan óriási arányokat, mint az első világháborúban. Az orli arcvonalzakaszon a szovjet tüzéség támadása első napján mindössze 200 000 lövést adott le, míg 1917-ben például a Nivelle-offenzíva idején többmillió lövést lőttek ki. A tüzéségi előkészítést; a modern harcokcsiroham követi s az anyagcsata ezzel éri el tetőpontját. A 2000 kilométeres arcvonalon, amely csak egy része a német háborús arcvonalnak, természetesen nem lehet mélyen tagolt védelmi rendszert kiépíteni, úgyhogy minden szakasz önmagáért van utalva. A saját harcokcsirk, rohamlóvegek, tigrisek és egyéb modern fegyverek

A politikai arcvonal

A bolgár király a nemzetközi helyzetről tájékozik

Szofia. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Boris bolgár király hétfőn 14hálgatáson fogadta Bulgária berni követét, Kioszivanoff Györgyöt, aki jelentést tett az uralkodónak. A közeli napokban Szofióba várják Bulgária madridi és ankarai követeit. Draganoffot és Kreffot is, hogy jelentést tegyenek Boris királynak.

SARADZSOGLU FONTOS BESZÉDRE KÉSZÜL

Istanbul. (Europapress). Saradzsoглу török miniszterelnök fontos beszédet mond augusztus 20-án, a szmirnai nemzetközi vásár megnyitására. A megnyitói ünnepségen résztvesz a kormány, valamint a diplomáciai és konzuli testület, valamennyi tagja.

BASTIANINI KINEVEZTEK ANKARAI NAGYKÖVETÉK

Ankara. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A török főváros illetékes körei hivatalosan megerősítik azt a hírt, hogy Bastianini volt külügyi államtitkárát kinevezték Olaszország ankarai nagykövetévé.

sem lehetnek egyszerre mindenütt s a drótkadály előtt lefektetett aknazár sem bizonyul tartós akadálynak az ellenség géppesített acélkolossusaival szemben. A támadást tehát először „hagyni kell kifutni” és ellentámadással kell válaszolni rá. Ez a mozgó anyagcsata jellegzetessége. Az első vonalban fekvő gyalogság először hagyja, hogy az ellenséges harcokcsirk keresztül-rohanjanak fölötte s azoknak leküzdését a saját tüzgépekre bízza, míg maga az ellenséges harcokcsirkat követő szovjet gyalogsággal veszi fel a harcot. Nincs nehezebb mint kiállni az ellenséges harcokcsirk átrohanását a saját fedezékek felett, mert hiszen az ellenség nemcsak át akar törni a vonalon, hanem meg is akarja semmisíteni ezeket a fedezékeket. Saját gyalogságának nemcsak szemben kell harcolnia, hanem hátrafelé is s ezenkívül állnia kell a saját tüzgének tüztét is, amelyek az ellenséges harcokcsirkat már akkor próbálják megsemmisíteni, amikor azok még éppen a saját szakaszon rohannak át.

A SVÉDORSZAGON ÁTMENŐ NÉMET FORGALOM MEGSZÜNTETÉSE

Stockholm. (DNB). Hansson svéd miniszterelnök Valoe-ben beszédet mondott és a többi között a Svédországon átmenő német katonai szállítmányok megszüntetésével is foglalkozott. A miniszterelnök kijelentette, hogy az átmenő forgalom megszüntetése általános megerősítést keltezt. Az ügyet a német kormányval egyetértésben szabályozta a svéd kormány s ilyenformán megszünt egy ok a nyugtalanságra s megszűnt egy olyan körülmény is, mely zavarhatta Svédországnak más államokkal való viszonyát.

Azzolini olasz igazságügyminiszter bejelenti a Carta del Lavoro gyökeres átalakítását

Róma. (Rador). Azzolini olasz igazságügyminiszter a Giornale d'Italia című lapnak adott nyilatkozatában nagy elismeréssel szolt a bírői karról, amely a volt kormányrendszer idején meg tudta bírni a függetlenségét. A miniszter ismertette az újságírók előtt azokat az elveket, amelyek figyelembe vételével a törvénykönyveket felülvizsgálják.

A miniszter szerint a polgári törvénykönyvet csak kevéssé érezhető módon módosítják, ezzel szemben a Carta del Lavoro-t gyökeresen átalakítják. A polgári törvénykönyv alakját illetően a miniszter megjegyezte, hogy ennek véglegessé válása csak a nemzet gazdasági szervezetének felülvizsgálása után lehetséges.

A büntető törvénykönyv, amely a fasiszta felfoás szülötte, hatályon kívül kerül és a régi büntető kódexet helyezik újra érvénybe. Lékintette veszik a halálbüntetés eltörlését is — tette hozzá Azzolini miniszter.

Az ügyvédi és közjegyzői foglalkozásra nézve az olasz igazságügyi miniszter hangsúlyozta, hogy visszatérnek a szabad szindikátusi szervezkedés elvéhez. Hangoztatta, hogy rövidesen kinevezik a volt kormányzati rendszer idején megzavagodott személyek vagyonának felülvizsgálását végző bizottság tagjait. E bizottságok munkájá-

tényleges és eredményes lesz, hogy az egész közvéleménynek elégtételt adjon — fejezte be nyilatkozatát Azzolini miniszter.

ROOSEVELT KANADÁBAN JÁRT

Washington. (Ep.). Hivatalos jelentés szerint Roosevelt elnök rövid kanadai utjáról visszajért Washingtonba.

Early titkár Roosevelt kanadai útazását rövid szünidőnek mondotta. Szerinte az elnök a hétvéget töltötte csak a Huron-é észak partján. Roosevelt kíséretében volt Leahy tengernagy vezérkari főnök, Wilson Brown tengernagy tengerészeti szárnysegéd, Watson vezérőrnagy, Byrnes hadi mozgósítási hivatali igazgató és Harry Hopkins. Az újságíróknak arra a kérdésre, vajjon Roosevelt látta-e Mackenzie kanadai miniszterelnököt, a titkár azt felelte, hogy az elnök minden jelenős személyiséget látott.

AZ AMERIKAI NAGYKÖVET SZOVJET HADJÁRMEKEKET LÁTOGAT

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Az United Press tudósítása szerint Standley, az Egyesült Államok szovjet nagykövete látogatta, a követség négy tagjával a napok-

ték el: Elsüllyesztek 840 hajót 5 millió tonnát meghaladó úrtartalommal, míg 660 hajót 3.330.000 tonnátartalommal bomba- vagy torpedótalálattal megrognáltak. Tehát az angol — amerikai hajóvesztés az év első hét hónapja alatt eléri 8.393.000 tonnát kitevő 1500 hajót.

Ugyanezen idő alatt a szövetségesek saját bevallásuk szerint 6.900.000 tonnányi 1046 hajót építettek. Az új hajók száma tehát először „hagyni kell kifutni” és ellentámadással kell válaszolni rá. Ez a mozgó anyagcsata jellegzetessége. Az első vonalban fekvő gyalogság először hagyja, hogy az ellenséges harcokcsirk keresztül-rohanjanak fölötte s azoknak leküzdését a saját tüzgépekre bízza, míg maga az ellenséges harcokcsirkat követő szovjet gyalogsággal veszi fel a harcot. Nincs nehezebb mint kiállni az ellenséges harcokcsirk átrohanását a saját fedezékek felett, mert hiszen az ellenség nemcsak át akar törni a vonalon, hanem meg is akarja semmisíteni ezeket a fedezékeket. Saját gyalogságának nemcsak szemben kell harcolnia, hanem hátrafelé is s ezenkívül állnia kell a saját tüzgének tüztét is, amelyek az ellenséges harcokcsirkat már akkor próbálják megsemmisíteni, amikor azok még éppen a saját szakaszon rohannak át.

JAPAN JELENTÉS EGY ÉV HADI-SIKEREIRŐL

Tokió. (Domej.) A japán császári főhadiszállás összefoglaló jelentést adott ki, amely a Csendes-óceán déli részén folyó harcok eredményéről számolt be. Eszerint az 1942 évi augusztus 7-től 1943 évi augusztus 6-ig terjedő egy esztendő alatt a japán haderő az említett tengerészre lefolyt harcokban a következő eredményeket érte el: Elsüllyesztett 6 ellenséges csatahajót, 4-et megrognált, megsemmisített 44 cirkálót, 9-et megrognált; elsüllyesztett 37 rombolót, 20-at megrognált; elsüllyesztett 40 tengeralattjárót, 5-öt pedig más módon pusztított el. Ezenkívül elpusztítottak a japán haderő egységei, egy különleges hajót, egy aknaszedőt és 14 torpedóhajót, megrognáltak 1 aknaszedő hajót és 5 torpedóhajót; elsüllyesztettek egy meg nem állapítható nagy típusu hadihajót, 3-at megrognáltak.

SVÁJC NÉPESÉGÉNEK EMELKEDESE.

(Bern.) Hivatalos kimutatók szerint Svájcban az utóbbi években a születések száma messze felülmúlja a halálozások számát. 1939-ben 14.353, 1940-ben 13.556, 1941-ben 24.590 és 1942-ben 31.941 születéssel volt több, mint halálozás. Ugyancsak szaporodik a házasságkötések száma is. 1936-ban 29.633, 1939-ben 31.513 és 1942-ben 36.820 pár kötött házasságot. A halálozások száma ezzel szemben évente fogy. 1942-ben például 2555 emberrel kevesebb halt meg, mint az előző esztendőben.

A PORTUGÁL GYARMATI LAKOSSÁG SZÁMA.

(Lisszabon). Most hozták nyilvánosságra a portugál gyarmatokon legutóbb tartott népszámlálás hivatalos adatait. E szerint a portugál gyarmatoknak összesen 10.830.000 lakosa van. Ezek közül 81.000 az európai, 1.700.000 félévr, 9.000.900 bennszülött, 49.000 más fajú. (Szeferni).

A NORMANDIE KIEMELESE.

(Stockholm). A Nya Dagligt Allehanda című svéd lap jelentése szerint hónapokig tartó előkészületek után megkezdődtek a newyorki kikötőben elsüllyedt Normandias francia óriási hajó kiemelési munkálatait. 93 nagy szivattyú dolgozik, hogy a hajó belsejéből kiszivattyúzza a vizet. Előzetesen 5000 munkást kellett elhőmiteni, sőt számos nyitást teljesen be kellett forrasztani.

ARVIZ KINÁBAN.

Kanponból származó hírek szerint a Sárga folyó megáradt és tiz helyen átörte a gátakat. A folyótól délnyugatra húzóó területek — több mint husz tartomány — víz alá kerültek. (Rador).

A FÜHRER TELE VAN GYŐZELMI BIZAKODASSAL.

(Párizs). Sauckel körzetvezető beszélt a Franciaországban élő nemzeti szocialistákhoz. Hangsúlyozta, hogy nemrég volt a Führernél, aki teljesen nyugodt és tele van a Németország győzelme iránt való bizakodással. Az ellenség híresztelése, hogy Németország forradalom előt áll, merő kitalálások, Mindenütt a legnagyobb rend és nyugalom uralkodik, Németországnak megvan mindene, amire szüksége van. Az ellátás terén és a hadiparban, elöntéiben 1918-al, lázasan dolgoznak. Ha az ellenség megkísérelné, hogy Németország belsejében második arcvonalat létesítsen, úgy súlyos kudarcot szenvedne. Németország, a haza, saját belső fronttal rendelkezik, amelyben mindennemű áruhárs teljeseen lehetetlen — hangoztatta Sauckel (DNB).

VALÓTLAN HIR EGY OLASZ TABOROKRÓL.

(Róma). Külföldön clyan hírek terjedtek el, hogy Chierici tábornok, az olasz rendőrség volt vezetőjét, letartóztatták. Ez a hír valótlan, mert Chierici tábornok a családja körében tartózkodik és nemsokára visszatér csapattestéhez, amelyben tegebben is szolgált.

FRANCIAORSZÁG SORSA — EUROPA SORSA.

(Párizs). A francia néppárt ülésén Doriot Franciaország belső és külső helyzetéről beszélt. Többek között kifejtette, hogy a bolsevizmus nemcsak Németországot és Franciaországot, hanem egész Európát veszélyezteti. Franciaország sorsa mincsem Londonhoz, sem Washingtonhoz kötve, hanem Európához. Franciaországnak — végezte be szavát Doriot — ma bolsevistaelenes politikát kell folytatnia. (DNB).

A keleti harctér Orel—Kursk—Bjelgorod—Char'kov szakasza

Mezőgazdasági gépkultúránk

Írta: KACSÓ SÁNDOR

Naptárszerkesztés közben érte ez a kellemes meglepetés: számszerű adatokat tartalmaz arra, hogy kisgazdáinkban milyen mértékben nő a készség a mezőgazdasági gépek új formái iránt. Ez a megállapítás így, persze, nagyon általános és ezért többet mond a kelleténél. Mondjunk tehát csak annyit, amennyiről szó van: a számszerű adatok arra vonatkoznak, hogy kisgazdáink mennyire barátok a mezőgazdasági gépekkel.

Fontos kérdés ez, azonban más vonatkozásokban, mint ahogyan közvéleményünk általában hiszi. A jelszavak korában ugyanis maga a jelszó olyan erős megvilágítás, kap, hogy sötétben marad miatta az, amit gyakorlatilag jelent. A nagyközönség csak annyit tud, hogy „a gépesítés korszakát” éljük s már lelkesedik is, mihielyt a gépek; emlegetni hallja. Különösen, ha még arról is hírszerül valamit, hogy Amerikában azok a bizonyos farmok már valóságos gyárak, annyira a gép végez ott minden mezőgazdasági munkát. A gép pedig olcsóbban dolgozik, mint az állati, vagy emberi munkaerő, tehát...

A következők olyan egyszerű, hogy ki sem kell mondani. Arról azonban kevesen tudnak, hogy Amerikában is milyen gazdasági válságot eredményezett a török-szakad gépesítés. Természetesen a nagyfarmerek indították el a lavinát: nagy tőkájukkal és hatalmas területeiken könnyen szereztek be és jól hasznosították a mezőgazdasági gépek tömegét. Sokkal olcsóbban termeltek így, mint szelők. Megrémítette ez a kisfarmereket s most már ők is szaladják a gépek után, helyesebben — a nagyfarmerek után. Tőkájuk azonban nem volt, tehát kölcsönpenzen vásárolták és a beszerzett gépeket a kisebb területeken nem tudták kellően kihasználni. Nem fizették ki az a gép, amelyet egy évben legfeljebb egy héjig használhat a gazda s aztán a többi 51 hét alatt a számban porosodik. A gépkultúra azonban meghozta a várt többtermelést s a mezőgazdasági termékek árai zuhanni kezdek. A hálódo, „modern”, vagyis „gépesített” kisfarmerek tömege bukott bele a hajszolt haladásba. Rossz idők jártak a maradi kisfarmerekre is, de azért ezek átverszelték a nehéz időt, mert őket nem érverte el a gépgyár. Rosszabbul éltek, kevesebbet költöttek ruhára, szórakozásra, de a vagyoniukat megmentették.

Okozott egyéb bajt is az iramos gépesítés; mezőgazdasági munkások tömege maradt munka és megélhetés nélkül. Nálunk nem kellett a föld tartani, hogy gazdáink versenyfutás rendeznek a mezőgazdasági gépek után. Mifelénk az újításokra oktatói, biztatni kell a gazdákat. Az amerikai tapasztalat azonban óvatosságra intet. Nem lehetett bel a mezőgazdaságban foglalkoztatott munkaerő számizése, mert iparosodásunk nem olyan mértékű, hogy felvehette volna az esetleg kereset nélkül maradt emberek. Könnyelműség lett volna az is, ha arra beszélük rá gazdáinkat, hogy kölcsönvev, kamattal terhelt pénzzel is gépet vásároljanak. A legnagyobb akadály azonban mégis az, hogy nálunk egészen mások a birtoklási méretek. Az amerikai kisfarmer nálunk már nagybirtokos, a mi néhány holdas kisbirtokosaink tömegének pedig odátul nincs is megfelelője. Meg aztán a pántlika-füldök, elszörva három-négy határterésben! Ilyen kisgazdák ilyen kis területeken hogyan is hasznosíthatnák a gépeket úgy, hogy kifizethessék belőle a befektetett tőkét?

A kérdés megoldása azonban mind ezek ellenére is súlyos feladat marad, mert látnia kellett mindenkinek, hogy a mezőgazdasági haladás elháríthatatlanul a versenyképességben, a termelési költségek csökkentésében, vagyis a gépkultúrában van. Mezőgazdasági egyesületünknek, az Emgének tehát a nehézségek ellenére is meg kellett találnia a megoldást. Megtalálta. Segítségére jöttek a háborus nehézségek. Az emberi és

ISKOLÁINK SZINE ELŐTT

Tizenöt év alatt kétszáz átvált mentett meg s nevelte közösségünk devecé tagjává az orastici-szászvárosi árvaház

Nagy József cikkesorozata

TIZENNEGYEDIK KÖZLEMÉNY

Orastici-Szászváros. Bedő Béla árvaházi igazgató, a Kun-kollégium történetének rövid ismertetése után megemlékezik az árvaház 1928-ban történt megnyitásáról, majd így folytatja: — Az öreg épület megújult újabb, a komoly évek helyét elemi iskolás kiscziny árva gyermekek foglalták el és tevék zajosra a komor épületet, amely a háborús évek rongálásai után szépen átjavítva újra hivatása betöltésére vállalkozott. A Kun-kollégium szervezete megmaradt továbbra is, és az egyházközséget

úgy is kezelte, mint többi kollégiumot. Püspökeink fáradozása mindig biztosította elemi iskolánk, internátusunk és árvaházunk életét, melynek fenntartói a nemes szívű adakozók voltak mindig. Az 1940-ik év őszén amikor iskolánk létszáma lepadt és egyházunk vezetőisége a város kérésére egy állami kórház létesítésére bérbeadta a nagy épületet az államnak s így azóta a korábban főgimnázium, később főgimnáziumi internátus, majd árvaház célját szolgáló épületünk.

ma állami kórház

Arvaházunk ekkor költözött be a mai kisebb és iskolákkal kapcsolatos közegymintáinkra, ahol szerényen nevelti és gondozza a reábitozó árva gyermekeket és a megyéből idejövő elemi iskolai tanulókat. Réthy István elemi iskolai igazgató vezetésével.

Az árvaház szervezeteiről az igazgató a következőkben tájékoztat:

— Arvaházunk az erélyi református anyaszentegyház püspökségének a felügyelete és támogatása mellett működik, belső ügyeit a kollégium elöljárósága intézi. Mint igazgató irányításán az intézet mindennapi életét, munkatársaim elsősorban a felesleges, aki az árvák elállításának, a háziartás irányításának nehézségét hordozza, (az igazgatót szerényesége nem engedi, hogy a nagytisztelettel asszony áldozatos munkájától ennél többet mondjon, de ma is fit-

lembe cseng Nagy Ferenc püspökünk nyilatkozata, amikor utolsó árvaházi látogatásáról hazajött: Saját gyermekeket sem nevelheti és szeretheti senki jobban, mint Bedő Béla nagytisztelettel asszony árvainkat! Ez a püspöki elismerés mindennél többet mond! Ilona diakónissza-tes (vérünk már öt éve van nálunk és a gyermekek gondozásában fáradozhatatlanul munkálkodik. Ha kell betegápoló, ha kell, tanító és nevelő, mindenek felett az árvákat szeretettel felkaroló édesanyahelyettes, akinek minden idejét az ő árvái foglalták le. Van még két nevelő kisasszonyunk, akik a gyermekek felügyeletével, ruháik rendben tartásával és iskolai előkészítésükkel vannak elfoglalva egész éven át. Arvaházunk az egész országterületéről vesz fel árvákat és áldog nevelőket, amíg kibocsáthatja az életbe.

Eddig 200 árva gyermek

nyert nevelést nálunk, végzte a VII. elemi osztályt és ipari pályán helyezkedett el. Egy fiunk a tanítói pályán működik, leányaink szintén ipari pályán vagy háziartásban vannak.

— Másfél évtizedes működése az árvaházunk igazolja, hogy nagy szükség van rá, mert ha nem is sikerül minden elhagyott árvát gondjába vennie, azoknak jónéhányát megmenti az elvesztéstől. Sok gyülekezetünk életében igazán áldásosan láttunk, hogy milyen nagy jelentőségű volt a hívek közösségére egy-egy árva gyermekük elhelyezése. Az áldozatkészség fokozása, az egyházi közösségbe való tartozandóság fejlesztésére nagyon áldásosan hatott árvaházunk működése.

A jelen

— Arvaházunk jelenlegi életének megismerésére szolgáljon egy-néhány adat a legújabb lelkészileg, az elhunyt iskolai évben volt 29 fin- és 16 leányárva, egész árva 23, főlárva 22; fáluról

igyekszünk mindent megadni

nekik, ami őket az életben való megállásra megtartja. Leánykáinkat a háziartás munkájában komolyan foglalkoztatjuk, fiaink a kerti munkákból veszik részüket és a nekik járó házi munkában vannak elfoglalva. A mindennapi takarítás, aprófa hasogatása, vízfordás mind a gyermekek feladata. Kézügyességük fejlesztésére a kézmunka-tanítás az is-

származott gyermek 23, városról való 17; 5 gyermekünk hozzátartozói vajmi csekély díjjal járultak hozzá a fenntartáshoz, de 40 árva teljes gondja az árvaháza volt. Gyermekeink legöbbsje a hét elemi elvégzéséig van az árvaházra bízva.

Arvaházunkkal együttesen élnek a hunyadmegyei gyülekezetekből internátusunkba adott elemi iskolás gyermekek is. Ilyen a múlt évben 12 volt. Ez a szám évenként változik. Volt idő, amikor 40—50 internátusi gyermek is volt iskolánkban. Ezek a gyermekek a szülők csekély hozzájárulása mellett a kollégium segítségével, ami bizony a múlt években elég nagy terhet és gondot rótt a kollégiumra s talán az a csekély internátusi számnak az oka, hogy nem tudta olyan mértékben anyagilag támogatni, mint ahogy a szükség parancsolt volna. Árváink nevelésében

Mindennapi gondok

Lehet, hogy amit az igazgató barátom

korábban nagyon fontos tárgy, például az időn a nehéz cipőbeszerzésre való tekintettel mindenik gyermek megtanulta a facipő készítését és mindenik a maga készített facipőben ment el a nyári vakációra. Sok hasznos dolog készítésére nyernek már itt újmutatást.

térés óvatos erőszakolását: az oktatást, tanácsolást, rábeszélést, felbuztatást. S most az a kérdés, hogy ebből a valóban nagyon szép elképzelésből mennyit sikerült megvalósítani? Erre a kérdésre felel az a számadat, amire naptárszerkesztés közben bukkantam rá. Az egyesület két kerülete közül az egyik, a két Tarnava-Küküllő-völgye szállította az adatot. Előre le kell hűtenem a várakozást: ezek bizony nem amerikai méretek. Az említett kerület az utolsó két év alatt összesen — részben a gazdasági egyesület támogatásával — 23 sorvegyépet, 9 gabonatisztító triórt, 22 gépkapát, 12 szőlő- és gyümölcspermetezőt, 3 kukoricavegyéget, 4 gyomfésőt, 1 szecskavágót és gabonatisztító rosát szerzett be, mind gardakéri tulajdonként, a gazda-

elmondott; még tulajdonképpen nem is kívánkozik a nagy nyilvánosság elé. Mégis időről-időre, hiszen ezekből az összeinte szavakból láthatjuk leginkább, hogy milyen felelős, milyen áldozatos az igazi nevelő munkája! Ime a vallomás!

— Amikor ez embert megkérdezik az árvaház élete felől, igyekszik mindig a jó oldalát megmutatni a munkának, de ne hogy azt gondold, hogy csupa gyönyögele, van itten. Sajnos, az árva gyermek is olyan, mint minden gyermek: fejlődő, a jóra nehezen tanítható, a rosszra magától fogékony. Ennek magyarázata abban is található, hogy csökkent erkölcsű családból idekerül: gyermekek is akadnak s ezek nem egyszer magukkal hozzák a családi terheltséget, amit bizony sokszor nem is sikerül egészen meggyógyítani és így akadnak gyermekeink között gyenge testűek, de gyenge jelleműek is, akik sokszor meg-meglepnék minket egy-egy újabb nyomorúsággal. A mindennapi élet gondja mellett, ami nem csekély olyan intézetnél, ahol a gyermekek minden szükségletéről nekünk kell gondoskodnunk, bizony akadnak sokszor szinte leküzdhetetlen nehézségeink. Az utóbbi években a jó Isten megímélt szilveszter betegségi esetektől és gyászról, de bizony nem egyszer sok aggodalommal és rettegéssel álljuk körül egy-egy gyermekünk betegágyát és várjuk gondos orvosunk utasításának legszigorúbb megtartása mellett a javulást. Ma talán legnagyobb kérdésünk

az elhelyezés kérdése

Végzett gyermekeinket t. i. ipari pályán helyeztük el ideig, ami abból állott, hogy egy-egy jóvaló iparos család az elemi iskolát végzett árvát családjához vette és szabályszerűen inasnak szegődítette s négy évi inaszkodás után felszabadította. Ma, mivel a megélhetés, ruházkodás nagyobb gondot ad, mint valaha, nem igen mernek vállalkozni iparos atyánkfiaik ilyen inas-felfogadásra s így sok rátermetű árva gyermek jövője válik kétségessé. Jelenleg is négy nagyobb fiunk vár elhelyezésre.

— Társadalmunk megértő támogatásában bízva végessük gondterhes munkánkat s reméljük, hogy sem az adományok, sem a felénk forduló szeretet forrása nem fog kiapadni soha.

X

Azzal az érzéssel búcsuzom Bedő igazgatótól, hogy társadalmunk minden áldozatkészsége, ahogy eddig is, ezután is segítségére siet árvaházunknak annál is inkább, mert ott nemcsak sok-sok árva gyermek, hanem ilyen kiváló nevelők, apa és anyahelyettesek élnek, végzik a munkát és menik meg népünk számára a különben elkallódó életeket. Elég itt a „beszprizornovjok”-ra, gondolnunk, hogy a szívünk hálával teljék meg, hogy az ősi kollégium kicsi gyermeke: árvaházunk, éppen itt és éppen most vállalhatja a gyermekmentés nehéz feladatát!

köri tagok közös használatára. Meg kell azonban jegyeznem, hogy a mi kisgazdáinknak nem ez a legmódszerűbb kerülete, a főbb hat kerület valószínűleg nagyobb számokkal szolgál majd. És nincs ezekben a számokban benne a magántulajdonban levő gépek száma, pedig ilyen is van elég, mert a középbirtokosok már korábban elindultak a gazdasági gépkultúra után.

Gondoltam elég érdekes ez ahhoz, hogy nagyközönségünk is tudomást szerezzen róla: kisgazdáink megtették az első elhatározó lépést; Ha nem állnak meg, vagy valami nagy szerencsétlenség meg nem állítja őket, ezen az úton az eddignél biztosabban jutnak oda, hogy társadalmi rétegezésükben is megkaphassák az a szerepet, amire munkájuknál fogva jogos formálhatnák.

Válasz

Az, aki kéri egyik olvasónk, hogy az alsós-játék egy vitás esetében legyünk döntőbírák és hogy szorítsunk helyet a pünköski díjnyújtására...

Nos, a levélró kivánságához képest, megkérjük most is egy kis helyet szorítani a válasznak, noha a jelen idők adottságai közepette ez felelte nehéz. Ha ugyanis a kártyacsata bajvívójának figyelmét esetleg elkerülte volna, közölni, hogy most egy másik csata is van folyamatban...

Néhéz tehát az alsós-játék valamelyes vitás kérdésének helyét szorítani és a vitát eldönteni. Megkíséreljük mégis a választ, amely valószínűleg más, mint amilyen a levélró várt. Szerény nézetünk szerint a renonce-ot, azaz mihihiát az követte el, aki ezt a jelentéktelen ügyet a nyilvánosság elé akarta vinni...

Kétszázhetvenké, milliót gyűjtöttek eddig a rokkantak palotája javára. (Bucuresti). Mint a Rador jelenti, Bessarabia és Bukovina kivételével a megyei prefekturák és polgármesterei hivatalok augusztus hónap 1-ig a következő összegeket gyűjtötték a rokkantak palotája javára...

Tizenkét és tizenkilenc éves ifjak sorozása. A timisoarai-temesvári hadkiegészítő parancsnokság közli a körzetben lakó négy községszékű végzett, tizenhétéves vagy tizenkilencéves fiatalokat augusztus hónap 1-ig a következő összegeket gyűjtötték a rokkantak palotája javára...

Vállalatok ellenőrzésének fokozására kaptak utasítást a románosítási vezérfelügyelők. (Bucuresti). A központi románosítási hivatalban — amint a Rador jelenti — az ország valamennyi románosítási vezérfelügyelője és különleges ellenőrző felügyelője részvételével értekezletet tartottak...

Aug. 12. esütörtök Róm. kat.: Klára Protestáns: Klára Ortodox: Fotin

Alapítva: 4 6 50 p Napny.: 19 6 18 p nappal hossza: 14 óra és 30 perc.

A Déli Hírlap megjelenik minden nap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap hához való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszámítások Reclama hirdető-irodában, Metianu-uta 6. Telefon: 17-11.

Légoltalmi tanácsok és utasítások

Bucuresti. (Rador.) Közlemény: Megállapítást nyert, hogy a keletvidék ellen irányított bombatámadás során megsebesült személyek kivétel nélkül azok sorából kerülnek ki, akik a már számtalan esetben kiadott tanácsokat és rendelkezéseket nem tartották meg...

Újból emlékeztetjük a lakosságot arra a nagy veszélyre, amelyet a robbanó ceruzák és más, rézionegényű ledobók tárgyak jelentenek. Senkire közlelődjék a fel nem robbant bombához, mert lehet, hogy időzített bom-

báról van szó. A hatósági szervek senkit se engedjenek az ilyen bombák közelébe, amíg a légvédelmi szolgáló vezetői megérkeznek.

Azok a személyek, akiknek lakása megrongálódott és ezideig még nem szállásolták el őket, értesítsék a hatóságokat, hogy elszállásolásukkal ne késlekedjenek.

Az ablaküvegek bejórésének elkerülésére a riadó kezdetekor az ablakot ki kell nyitni. Kétfős ablak esetében az egyiket helyezük biztonságba, hogy szükség esetén igénybevehető legyen.

Az óvóhelyre való huzódáskor a lakosság vigye magával értéktárgyait s amennyire lehetséges, felső és alsó ruhadarabokat, hogy a lakás elpusztulása esetén ezeket használhassa.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a bombaáramlás sújtotta személyek közül nem kapnak nyugdíjat vagy segélyt azok a személyek, akik nem tartották meg az utasításokat s értéktárgyaikat és ruházataikat ily vesztek el.

Márton Áron püspök Timisoara-Temesvárot. Márton Áron albaiuliai-gyulafehérvári római katolikus megyéspüspök Timisoara-Temesvárra érkezik, hogy részt vegyen Pacha Agoston dr. timisoarai-temesvári római katolikus megyéspüspök aranyismis jubileumi ünnepségén. Márton Áron megyéspüspök ma, szerdán este érkezik Timisoara-Temesvárra.

Utlevél alapján tartózkodóknak nem kell zónaengedélyt kérniük. A timisoarai-temesvári helyőrségi parancsnokság közli, hogy az utlevél vagy tartózkodási engedély (bilet de libera) alapján katonai zónában tartózkodó személyeknek nem kell zóna-engedély iránti kérelmet benyújtaniuk. Ezeknek a személyeknek azonban jelentkezniük kell a helyőrségi parancsnokságon, ahol az utlevelüket, illetve tartózkodási engedélyüket láttatkozzák. A külföldi állampolgárságú zsidók azonos elbírálásban részesülnek a helyi munkán lévő zsidók a zóna-engedélyt hazabocsátásuktól számított harminc napon belül kérjék.

Adományok. A dr. Kakuk-csecsemőgondozó intézet vezetősége a következő hozzáérkezett adományokért mond köszönetet: Bakos néni egy kosár gyümölcs, D. Gy. Élelmiszer, H. Gy. egy kósár ringló, Marika baba 500 lej, Mészáros György 200 lej, H. L. 500 lej, N. P. 200 lej, Sz. S. 300 lej, G. N.-né 1000 lej, M. Judit 250 lej.

Öngyilkos közszéj jegyző. B-senova-Noua-Ujbesenyő bámsági községéből jelentik, hogy Hummel János, a község 55 éves jegyzője, öngyilkosságot követett el. Hummel a fáskműben felakasztotta magát és amikor jettett észre vették, még életben volt ugyan, de már nem lehetett megmenteni, mert a segélynyújtás ellenére meghalt.

Elfogott tolvajok. Az aradi villanygyár igazgatósága bejelentette a rendőrségnek, hogy az utóbbi időben ismeretlen tettesek lopkodják az áramvezetést húzalt. A rendőrségnek sikerült elfogni a tetteseket Herbel Francisc és Graur Vasile, valamint büntársaik, Achim Ioan és Achim Sabina személyében akiket letartóztattak.

Vasuti menetdíj-kedvezmény Timisoara és Sus-Felsőtörök és Timişul de Jos-Aisótörök látogatóinak. (Bucuresti). A vasúti ivezérgazgatóság közli, hogy nyári idény tartamára, vagyis szeptember 30-ig, Timişul de Sus-Felsőtörök és Timişul de Jos-Aisótörök üdülőhely látogatói fűlárú menetdíj-kedvezményben részesülnek.

Milyen élelmiszerjegyek érvényesek. A timisoarai-temesvári városi közlelmzési szolgáló közlése szerint ezem a héten (augusztus 15-ig) az új élelmiszer-jegykönyvecske 27-33. számú kenyérjegyei érvényesek egy a keresztény, mint a zsidó fogyasztók számára is. A fejadag 300 gramm. Érvényes még a 11. és 12. számú huszjegy (egyegy jegy ellenében 500 gramm vásárolható), ezenkívül a 2. számú zsirjegy érvényes (ugyancsak 500 grammnyi árára).

Iskolai hír. A sibiu-nagyszebeni római katolikus leányintézmény, tántólkéző és felsőkereskedelmi leányiskola az érdekelte szülők tudomására hozza, hogy az 1943-44. iskolai évre az egyes tagozatokon fizetendő beiratási díj 300 lej, évi tandíj 6000 lej, évi ellátási díj 42 000 lej és 2 kilogramm szappan. Ha valaki évközben kilép, a megkezdett évi tandíj és internáusi díj fizetendő. Az ellátási díjon kívül, a közös károk, rádióhasználat, kórházi díj, stb. címen beiratáskor 700 lej fizetendő. Amennyiben az árak évközben jelentékenyen emelkednének, az előjáróság fenntartja magának a jogot az ellátási díjak szükség szerint való emelésére. Hatósági intézkedés következtében az iskolai év végén a VIII. osztály tanulói kötelesek agy neműjüket katonai célokra átadni. Aki szeptember 1-ig esetleges hátralejtást ki nem fizeti, az internáusi díj nem vehető fel. Az intézet jelen körülmények között nincsen abban a helyzetben, hogy a leányok szüleinek, kísérőinek vagy évközben látogatóinak éjjeli szállást nyújtson. Azoknak a szülőknek, akiknek Sibiu-nagyszebenben ismerősük nincsen, érkezés előtt egy héttel sürgönyileg kifejezett kérésére szívesen megkíséreljük — minden felelősség vállalása nélkül — hogy szállóai lakásról gondoskodjanak.

EGYETEMRE BEIRATKOZÓ SZÁNDÉKOZÓ MAGYAR IFJAK FÜGYELMÉBE. Főbírjuk azokat a búsági magyar ifjakat, akik valamely egyetemre szándékoznak beiratkozni, hogy közöljék nevüket, pontos címüket és a fakultást, amelyre be akarnak iratkozni a Temesvári Magyar Nép-közösséggel — Comunitatea Maghiară, Timisoara I., Bulevardul Regina Maria 8 — hogy a főlvelel vizsgákra felvélágosításokkal és tanácsokkal állhassunk el őket.

Kéziratok beküldési közzététel a szerkesztőséggel pontos címeket. Kérjük Záray Jenő, (Arad), Kovács Erzsébet, (Arad) és Jári Árpád pontos címét.

A háború rokkantjai megtették kötelességüket. Jegyezzük mindnyájan a Rokkantak Házá-ra!

A „Furica-Hangya” timisoara-temesvári fogyasztási szövetkezet lakéri tagjait, fizessék be üzletkés hátralejtéseket. Befizetések a józsefvárosi fiók-üzletben, Dragalina-ter 9 és a gyárvárosi fióküzletben, Traian-ter 8 szám alatt végezhetők. Ugyanotj új üzletkés jegyzésük köszönettel nyugtázza az Igazgatóság.

Cukorszétosztó aradi kereskedők figyelmébe. Arad város ellátásügyi hivatala felhívja a cukorszétosztó kereskedőket, hogy 48 órán belül számoljanak el azzal a cukorral, amelyet a 36. számú szelvény ellenében szolgáltatott ki. A fogyasztók augusztus 10-ike után nem vehetik át a 36. számú szelvény ellenében kiosztásra került személyenkénti másfél kilos adagokat. Egyuttal felszólítja az ellátásügyi hivatal a kereskedőket arra is, hogy a „Romeolind” cégől vegyék át a gyümölcsíz készítése céljából kintalt cukrot, amellyel szeptember 1-től kezdve kötelesek élszámolni.

Házasság. Rudmann János és Wicher Ilona Timisoara-Temesváron házasságot kötött.

Mozik műsora. Augusztus 11. szombat: Arad: Aro: „A nagy szerelem” (Zarah Leander, Victor Staal, Paul Hörbiger), Corso: „Bajtársak” (Willy Birgel, Karin Hardj), Forum: „A nilusi áruló” (Kongor, Gelina, Lagin, Jussel), Urmia: „A buta szerencsésje”. Timisoara-Temesvár: Apollo: „Hababera” (Zarah Leander, Ferdinand Marin, Karl Martell), Capitol: „Mamsell Bonaparte” (Edwige Feuillere, Raymond Rouleau), Corso: „Bál a kastélyban” (Alicia Vailh), Thalia: „A fűjaldalom dala” (René Dary, Katja Nuova).

Ügyeletes gyógyszerárak. Augusztus 11. szerda: Arad: Lager (Regina Maria-ter 21), Berger (Seguna-1). Timisoara-Temesvár: Belváros: Jahnér Károly (Liber-tatii-ter), Gyárváros: dr. Keller István (2 August-uta), Erzsébetváros: Cristea (Lihovary-ter 1), Józsefváros: Csillag (Dragalina-ter 9), Mehala: Chioreanu. Freidort-Ujkisoda: Pamaioth. Freidort-Szabadfalu: Bonomi.

Egy déris perc. ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS. Az egyik amerikai kisváros helyi lapjában egy déris tavasi reggelen a következő hirdetés jelent meg: „Ha az a fiatal hölgy, aki vasárnap este csokoládéni láttunk a városi parkban egy fiatal emberrel, három napon belül megrendeli lapunkat, nem térünk többé vissza az ügyre.” A lap előfizetőinek száma harmadnapra huszonötlet gyarapodott.

Fűrészpör (tisztá, száraz) mosott kovász-szén, tükszén, retortaszén, gyújtós kapható FOCUS fátalepen, Arad, Stefan cel Mare-ter 10. sz. Távbeszélő 14-91.

Az „ujtanevelés“

Az angol sajtóban egyre gyakrabban szoktak fel egy újabb nagyon divatos jelzőt, az „ujtanevelés“. Ez az ujtanevelés azonban nem általános jellegű pedagógiai fogalom, hanem kizárólag a német népre vonatkozik. Az angolok az általuk remélt győzelem után azonnal meg akarják kezdeni nevelő tevékenységüket, hogy lehetőleg úgy gyurják át a németeket, amilyeneknek látni szeretnék őket. Eről az átnevelésről most „Ki kit fog nevelni?“ címen nagy cikket írt a Frankfurter Zeitung. Vannak angolok, írja a német lap, akik az ujtanevelés fogalmával valóban pedagógiai elképzeléseket társítanak, mások viszont a bosszúnak pontosan megfogalmazott szellemi tervét írják ez alatt. Az utóbbi csoporthoz számíthatók azok a szakaszvezetők, akik a munkáspárt legutóbbi tartott konferenciáján hangsúlyozva „az egész német nép elvetemültségét“, a Vansittart-féle megsemmisítő békére szavaztak. Az angol politikusok például hivatkoznak és a fölött vitáznak, hogy melyik történelmi példa volna leginkább követendő a vágyaik szerint levett Németország ujtanevelésére.

Például bőségesen mutatkoznak. Irozság Cromwell alatt, India az 1857-i nagy felkelés után, Transvaal a bur háború után, vagy egyszerűen Kartágó. Nevelési szakértők hosszabb időre szóló és részletes átsikoloztatási terveket dolgoznak ki a megbízandó tanítószenélyzet számára, amely nemzetközi nevelő rendőrség jellegűt öltene magára. Legfontosabb alapfeltevése, természetesen, a fennálló német iskolai rendszer teljes szétrombolása. Végül azonban az ujtanevelés fogalma fokozatosan belekerült azokba a vitákba is, amelyek a háború utáni ideális Anglia képét akarják kialakítani és e vitáknál az angol népet is épp olyan félrevezették és átsikolozásra szorultak ábrázolják, mint a német népet. Így érthetjük meg, hogy ma már sokan vannak olyanok Angliában, akik a belföldi átnevelés is követelik. Az azonban nem jut senkinek sem eszébe, hogy a belföldi és a külföldi átsikoloztatás programját, kapcsolatba hozzák egymással. Így állott elő az az érdekes eset, hogy a Contemporary Review című angol lap egyik számában egymás mellett olvasható két cikk, melyek közül az egyik szinte cinikus realizmussal világítja meg az angolok tehetetlenségét országuk legkiáltozóbb szociális és erkölcsi miszériáinak kiküszöbölésével kapcsolatban, míg a másik cikk a Németország ellen tervezett naiv és groteszk nevelési program felállításakor ugyanazokat az angoloknak mindentudását és igazságosságát önmagától értődő, természetes adottságnak veszi, — írja a Frankfurter Zeitung.

De lassunk most egy angol könyvet. Címe: Városok kezzei. Anyagát a brit szociális dolgozók egészségügyi bizottsága állította össze. Téma: nem vitázó adathalmazról van szó, hanem felvilágosítatlan megállapításokról, tények ismeretéről. A kartotékakból származó statisztikák sőt képet adnak a civilizációban alul maradt emberek átlagos életmódjáról. Leírja a könyv, hogy váltogató munkások, anyák, sem özni, sem varrni, sem mosni nem tudnak, gyermekeiket pedig nem nevelhik, mert nem tanították meg erre őket. Olvashatunk a könyvben a „sum“ gyermekekről, akik gyakran elesavarognak és éjjel előtt sohasem kerülnek ágyba, káromkolnak, hazudoznak, lopnak, fegyelmet nem ismernek és betegek. Angliában meg sem kísérik, hogy ezeket a tényeket védjék. Van tehát baj, nyomorúság: elég, így vált időszerűvé az angol nép átsikoloztatásának terve. E szerint tehát a lányiskolákban az oktatás fősúlyát a háztartási ismeretekre kell fektetni, a gyermeknevelésnek pedig új, erkölcsi alapot kell adni.

A nevelési reform szükségességéről ma már mindenki meg van győződve Angliában. Ennek megvalósítása csak úgy volna elképzelhető, ha az egymással szembenálló pártok egyike vagy másika

tulsulyra juttatja. Akkor ugyanis a felfelkerekedő párt nevelési rendszerét rákényszerítené a másikra, — így a rendszer mindenesetre totális lenne. Így a jövőnek különös képe alakul ki. Németország remélt és álmodott leveretésének pillanatában az a helyzet következne be, hogy Anglia demokratikus nevelési rendszerét totális rendszerrel cserélné fel, és ugyanakkor a nevelő rendőrségük a csatorna másik oldalán éppen pont-

osan megfordított folyamatot kényszerítené ki. Az ujtanevelés így hatna ki Angliára. Alapjában véve Angliában nem arról van szó, vajjon Angliának megvan-e az a tulajdonságai, amelyeket Németországra erőszakkal akar rákényszeríteni. A német népet megsemmisíteni akarják akár a háborús eszközök segítségével, akár a béke eszközeivel, bármily ürüggyel és módon. — írja a Frankfurter Zeitung című német lap.

Tihenkő

A döntő pillanat

Írta: SZÉKELY TIBOR

A fiatal férfi hátradől az autó ülésén s a szemé sarkából figyelte a feleségét. Lágyvonalú és nyugtalan női arcát látott, amely csak egy-egy pillanatra ragyogott fel élesen, a kecski ablakában befurakodott lámpafényekben. Egyébként minden vonala az arcnak és a léleknek is egész élete felolvadt a sötétségben s egyesült vele. „Nem is egyesül a sötétséggel, hanem kezdettől fogva azonos vele, mint minden ember“ — gondolta a férfi kissé kabultan, mert megértette néki a lakodalmi poharazás. Ezután azon gondolkodott futólag, hogy mióta szereti és miért szereti ezt az idegen emberi lényt, aki már félnap óta törvényesen a felesége. De nem tudott most választolni önmagának ezekre a kinosan egyszerű kérdésekre. Inkább igyekezett himni abban, hogy ő most zavartalanul és rendületlenül boldog. Hogyan is lehetne más, hiszen négyévi ismeretség és hároméves szerelmi légszomszagság után jutott el idáig, hogy most már szabadon vehet lélegzetet! Mellette itt ez a ragyogó, fiatal teremtés, akit szeret s az autó az első közös lakás és a házasság misztériuma felé viszi őket. Szeretett volna most boldog és ábrándos mosolyt látni a felesége arcán; de beérte volna a zavar és elfogottság jével is. Az arc azonban elrejtőzött a sötétség mélyében.

— Jobbról a következő sarokház, innen már láthatod, — sugta a feleségének. A lakást ugyanis egyedül bérelte ki és rendezte be, három nap alatt. Az asszony csak most tudta meg, hogy hol kezdik meg a házasságukat.

Az autó éles fékcsikorgással állt meg, néhány méterrel a kapu előtt. A férfi kitekintett az ablakon, összeráncolta homlokát, arra felé pillantott, amerre a feleségét érezte a homályban s azt akarta ajánlani:

— Várjunk egy kicsit.

De a söfför akkor már kinyitotta az ajtót s a nő kilépett az utcára. Nagy, fekete, dobozformájú autót foglalta el előlük a helyet a kapu előtt és éppen ebben a pillanatban tolt befelé négy férfi egy kisebb, fekete, hosszukás ládát: egy koporsót. A négy bérmunkás nyögve és kedvetlenül végezte dolgát, éppen úgy, mintha vasat öntött, vagy kutat ásott volna. A háttérből fuldokló zokogás hallatszott. A gyászolók homályos és bizonytalan csoportba verődtek az utcálampák fényében; csak a lánkad fejek és a meggörnyedt vállak körvonala látszott. Az egész látomás alig tartott néhány pillanattal. Azután lépésben elindult a gyászos autó, utána a síró kíséret, — a férfi gyorsan kifizette a taxit, belekarolt a feleségébe és szinte bevonszolta a kapu alá.

— Ugy báméskodunk, mintha ráérnénk, — mondta erőszakolt kedvességgel.

— Hát nem érünk rá?

— Nem. Lehet sürgősebb dolgunk, mint az, hogy boldogok legyünk.

A nő nem válaszolt. Ridegnek és szorakozottnak látszott az arca.

— Ki halt meg a házban? — kérdezte hirtelen.

— Nem tudom. Honnan is tudnám, hiszen nem ismerem itt senkit!

Óvatosan nyitotta ki az előszobáját. Úgyet rá, hogy ne üssön semmi zajt, — ál-

talában, úgy mozgott most, mint a betörő, aki idegen lakásban jár és minden pillanatban várja, hogy tettenérik. A nappali szobában meggyújtott egy pirosernyős hangulatlámpát. A felesége róla lépett és puha mozdulattal lesegítette róla a kabátot. Az asszony leült a kereketre, elsimitotta a szoknyáját és várta, hogy most mi következzen. A férfi odalépett hozzá, hogy megcsókolja. De egy kérdés hirtelen megállította:

— Nem hallok? Mintha itt a szomszédságban sírnának.

— Nem hallok semmit. Nem is akarok. . . Nem fogjuk hallgatósággal eltölteni ezt az estét.

— Én sem akarom hallani, de nem foghatom be a fülemet! A fal mögött, három lépésnyire tőlünk sírnak. Ugyanazok, akik az utcán sírtak, a koporsó mellett.

— Lehet. Ne törődj velük, édes. Nem segíthetünk rajtuk. Mi sem zavarjuk őket, ők se zavarjanak bennünket. Nézz rám. Még nem láttam soha ilyen nagynak és kélnak a szemedet. Ne féj tőlem. Arra gondolj, hogy én itt vagyok veled, ne pedig arra, hogy a szomszédok közül hányzik valaki.

— Igen. Terád gondolok, — hangzott a válasz engedelmesen, de a nő arc csak egy pillanatra világosodott meg a mosoly fényében, azután ismét elborult. A férfi éppen most akarta átölelni a vállát. De meglátta az ideges arc kifejezést s a karja lehanyatlott.

— Mi baj van? — kérdezte.

— Semmi, semmi — rázta fejét a fiatal nő, mintha a rossz gondolatait akarta volna kirázni belőle. Felállt, megcsókolta a virágállványt, a könyvszekrényhez fírtott, — gondtalan és vidám igyekezett lenni. A férfi is felélenkült. Elfogta feleségét, magához szorította és fülebe sugta azokat a becőző szavakat, amelyeket már egy éve ismertek mind a ketten.

— Rosszul hallasz? — kérdezte a nő és fülebe megállt a fal mellett. — Hallgasd csak egy kicsit. . . te nyugodtan el tudod viselni ezt a zokogást?

— Nem. Most már nyugtalanul sem tudom elviselni, mert téged nem érdekel más. . . mert ma volt az esküvőnk, öt perccel ezelőtt léptük át először a közös küszöbünket és te fontosabbnak tartod a szomszédok gyászcséjét, mint a magad sorsát és az enyémet. Az én epedő suttogásom, persze, nem versenyezhet a jajveszkeléssel. Hangzó dolgában alul maradt. . .

— Ne haragudj. Én most nem tudok hinni abban, hogy vidámnak és szerelmesnek kell lenni. Nem hiszek most a vidámságban és a szerelemben. A szomszédunkban meghalt valaki, láttuk, amikor elvitték, — s ha fiatal lett volna, jókedvű és szerelmes, akkor is meghalt volna. A halál nagyobb ur, ugylátszik. Ne haragudj, — eltakarta arcát — nagyon ideges vagyok és nem bírom az élet zűrzavarát. A szomszédunkban meghalt valaki. Mi itt majd nászújszakát tartunk. A fejünk felett pedig ugyanakkor talán megszületik valaki, miközben alattunk, a földszinten, talán egy valóper részleteit beszéljük meg. — Legyintett. — Olyan az egész, mint egy szűnyvű zsvívásár, ahol

egymás mellett hever minden holmi. Nem tehetünk úgy, mintha semmit se látnánk volna. Nem tudnék ma belefeledkezni abba, hogy szeretlek téged.

A férfi szeliden mosolygott. Kezébe vette a gyöngéd, fehér ujjakat és beszéd közben lassan simogatta őket.

— Ide figyelj, édes. Most életünk döntő pillanatát éljük át. Most kezdődik a házasságunk. Jól figyelj mindenre. A szerelem nem úzi el a halált, csak eltakarja. Meg kell szoknunk, hogy a falainkon túl jajgatnak és meghalnak az emberek s ugyelett, mi is sorra kerülünk majd egyszer! Megszokni: es most a legelső parancs. Te most bünnel érzed a boldogságot, mert láttad véletlenül, hogy mások boldogtalanok. Nincs igazad. A boldogságunk csak akkor volna bűn, ha a felhők fölött, elérhetetlen magasságban, örökké ragyogná és sohasem homályosulhatna el. De erről szó sincs. Hígyjál nekem és nyugodj meg: leszünk mi még sokszor boldogtalanok, éppen úgy, mint ahogy a gyászolók is voltak már boldogok! Ezért van jelenek az örömhöz. Ne legyenek lelki-furdalásaid azért, mert gyönyörűnek tudod találni az életet, amely másoknak esetleg csupa borzalom. Kinlódhatunk majd mi is. Aki embernek született, olyan közkézátot vállalt, hogy ezzel érdemessé vált minden boldogságra. Ugy kell élnünk, mintha semmiről sem tudnánk; ne tudjunk a gyötrelmek rémületéről és a halálról, amely a szomszédban jár. Érted, édes? Többet és biztatóbbat nem mondhatok neked, mint ezt: úgy tegyünk, mintha észre sem vennénk, hogy hol vagyunk!

A fiatal nő lehunyta szemét. Halványan elmosolyodott. Távollól, nagyon homályosan az első keresztény vértanúk jutottak eszébe, akik mosolyogtak, daloltak és boldogok voltak, néhány perccel a haláluk előtt, az arénában, amelynek rácsai mögött már fogukat csattogtatták és bőmbölktek a fenevadak. Ugy kell élni, ahogyan ők éltek, azokban a percekben, — gondolta és lehunyta szemmel megsimogatta az ura arcát.

Rádió

AUGUSZTUS 13, PÉNTEK

BUCURESTI: 6.55 Hírek, reggeli zené. 12.45 Hírek. 13 Román-német bajtársi óra. 13.50 Hírek németül. 14 Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 Szórákkoztató zene. 15.40 Katonák üzennek. 16.40 Hírek oroszul. 17 Zenekar. 17.30 Operaárniak. 18 Hegyek. 18.15 Előadás. 19 Hírek németül. 19.15 K'asszikus zene. 19.23 Jogi tanácsadó. 19.45 Hírek. 20 Carmen opera közvetítése.

RADIO MOLDOVA: 12 Strauss-keriagók. 12.30 Sebesültek órája. 13.30 Hírek. 14.15 Barcarolák. 19 Bizánci egyházi zene. 19.25 Beethoven-nyitány. 20 Előadás. 20.15 Ének. 20.36 Chopin-hangverseny. 21 Hírek. 21.15 Szimfónikus hangverseny. 22.15 Könyvki zene.

BUDAPEST I.: 6.40 Torna. hírek. 10.10 Hírek. 10.15 Szalórzene. 11.15 Operalemezek. 11.40 Előadás a fekete piacról. 12.10 Zenekar. 12.40 Hírek. 14 Szalórzene. 14.30 Hírek. 15.05 Előadás. 15.30 Újnapj küldöncök. 15.55 Zenekar. 16.20 Hírek németül, románul, szlovákul, ruszinul, magyarul. 17 Tánctársulat. 17.50 Sport. 18 Művészlemez. 18.20 Zenekar. 18.50 Hírek. 19 Hangverseny. 19.50 Előadás. 21.10 Vers. 21.25 Hanglemezek. 21.40 Hírek. 22.10 Cigányzene. 22.50 Operetlemezek. 23.45 Hírek.

BUDAPEST II.: 16.15 Cigányzene. 19 Hanglemezek. 19.35 Előadás. 19.50 Orgona. 20.35 Exotikus dalok. 21 Hírek.

Modell-kalapot kalapkellékek és tempok nagy raklára

Salon „PARIS“

Timişoara, II, 3 August u. 23.

Apróhirdetések

50-ÉV körüli uriaszony, rendeletnek megfelelő, szerény háztartás vezetését vállalja. Címeket „Megbízható” jellegre Reclama-hoz Arad, Eminescu-u. 4. (1453)

FESTMÉNYEKET, bronzszobrokat, műtárgyakat készpénzért veszek. Arad, Regele Ferdinand-körút 19. (1454)

JUTALMAT adok a megtalálónak, aki elhozta elvesztett aranyláncomat, éremmel, bevesséssel, mivel keresztelési emlék. Arad, Spiru Gheorghe-u. 7/a. k (1455)

KERESEK 3 ostyasütőnöt, vagy férfit, 8000 lej havi fizetést adok. Pavel, Arad, Radnai-ut 61/63. (1456)

48 BASSUSOS Hohner-akkordeon eladó. Cím Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1457)

MUNKÁS és varróleányokat állandó munkára felfogadok, Danciu, Arad, Minervei-utca 15. (1458)

FŐZNI TUDÓ tiszta mindenest alkalmazok. Arad, Vészi-foto, Alexandri-utca 1. (1459)

PÁLINKAFŐZÉST vállalom. Érdeklődni Vuia Iosifnál, Arad, Vacarescu-u. 14. (1459)

Pályázat

A scullai-szigetfalusi ref. egyház pályázatot hirdet egy tanerős iskolájához, kántortanítói állásra. Javaslom: 1. Lakás 2 szoba, konyha és kert. 2. 14 hold tanítói föld. 3. 6 hold kántori föld. 4. Egyháztól napi 1000 lej. 5. Az 1-4. pont alatt jelzett fizetést a kerület képviselője, hogy azonos legyen az állami tanítói fizetéssel. A pályázó okleveles tanítók vagy tanítónők kérvényüket a lelkészi hivatal címére küldjék. Scullia, jud. Ilimis-Forontal. Határidő augusztus 20. Az állás szeptember 1-én elfoglalható.

VASHAJLITOKAT és ácsokat felfogadnak. Cím: Richter építőcég, Ferdinand, Jud. Severin. (6111)

HÁTSŐCHEK-ÜGYNÖKSÉG, Arad, Carol-körút 17, távbeszélő 16-95, 18000,000: sarkbérvilla. 7000,000: központban nagykereset háromszobás lakásokkal, 2600,000: közpörháznál magánház. 1500,000: Sagunánál hatlakásos. 1100: viztoronynál háromszobás kertes. (194)

FENYŐGERENDÁK, pallók, deszkák, lécek stb. legolcsóbban kaphatók Lemmarul fatelepen, Arad, Saguna-ut 70. (200)

SZABÓSEGEDET felfogadok. Arad, Regele Ferdinand-körút 19. (201)

VESZÜNK megbízásból biedermaier-facsilárt, régi porcelán asztali lámpát, régi művi ékszer. Comisio-üzlet, Arad, Dacia-kávéház mellett. (1460)

KÖZÉPKORU, főznitudo mindenest azonnal felfogadok. Rossi Antal, Arad, Regina Maria-körút 9. (1461)

FEHÉRNEMŰ-varrodába tanulóleányt fizetéssel felfogadok. Arad, Strosscu-utca 5/a. (1462)

MAHAGONI-hálószoba és jó zongora eladó. Arad, Eminescu-utca 8, I. em. (1463)

KÉT diákot vállalom teljes ellátásra. Arad, Blanduziei-utca 10. k(1464)

FEHÉRNEMŰ- és gyermekruha-varrónő házakhoz ajánlkozok. Cím Reclama-nál, Arad, Eminescu-utca 4. (1465)

Közlemény zsidók számára

Felhívjuk az aradi zsidó hitközségek tagjait, akik 1939. szeptember elseje után jöttek Aradra és zonaengedély megszerzésére kötelesek, hogy keiloen felszerelt kérvényeiket 1943. augusztus 25 ig adják át a zsidó licium épületében működő hivatalnál (h valóban órák mindennap délelőtt 10-12-g, mert a hiányosan átadott kérvényeket elutasítják, ami súlyos következményeket vonhat maga után. Személyazonosítási igazolványok* közzegző leg hitelesített másolatban meléklendők Centrala Evreilor din România Oficial Judeţan Arad

Timisoara lemesvár **CORSO-MOZI** előadások 3, 5, 7, 9-kor **TELEFON: 38-95**

Csak pár napig: **ALIDA VALLI**-val a főszerepben **Bál a kastélyban**

ARAGAZ-forraló, egy- és két-lángu, eladó. Arad, Baritiu-utca 19, 10. ajtó. (1467)

ELVESZETT szombat délután fekete fedélbe ragasztott igazolványom. Megtalálót kérem hozza el jutalomért. Schamberger-üzem, Arad. Fekete Barány épülete. (1468)

VESZÜNK megbízástól: Brehm, „Állatok világát”, teljes sorozatot. Comisio-üzlet, Arad, Dacia-kávéház mellett. (1469)

BORBÉLYSEGEDET azonnal alkalmaz Popovici borbélyüzlete, Arad, Alexandri-utca 1. szám. (1470)

FORUM-MOZI, ARAD

Ma bemutató. A háremek árnyékába, a táncok palotájában lepelegő izgalmas filmesemény

A nilusi árulók

A főszerepben Kongor Gelima, Lagin, Iussef. 75. sz. hirdető.

JOB mindenest főzőnöt, esetleg bejárónőt felfogadok. Arad, Iosif Vulcan-utca 7. (1471)

KIFOGASTALAN főzőnő, mindenest, éves bizonyítvánnyal azonnalra vagy 15-étől állást keres, esetleg gazdaasszonyt is megv. Címeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (1472)

SÖTÉT hálószoba-butor, konyha-butor és rádió eladó. Arad, Mossoty-telep, Razboeni-utca 53. délután 5 óráig. (1469)

ELADÓ régi, jóminőségű, tiszta kenderből készült vontató vagy csuszató kötél, hossza 25 méter, súlya 18,5 kg., vastagsága 10 cm. Misca & Comp. Arad, Regina Maria-körút 11. (1443)

FIATAL kufutófiút felfogadunk. Cím „Mataador”-cég, Timisoara I., Mercy-u. 2. (6171)

KÖZÉPKORU nő mindenest bejárónőnek reggel 7-től délután 4-ig, jobb emberekhez. Érdeklődni: Timisoara IV., General Dragalina-tér 15, a házmesternél. (6161)

JOB HÁZBÓL való kufutófiút azonnal felfogadnak a Szekeres-féle illatszertárban. Timisoara IV., Carol-körút 6, a Maria-szoborral szemben. (6173)

MINDENES szakácsnöt felfogadnak 2 személyhez. Timisoara IV., I. Vacarescu-u. 5. (6174)

MEZŐGAZDASÁGI iparvállalat keres mezőgazdaságban jártas irodai tisztviselőt. Ajánlatokat „Könyvelő” jellegre a timisoarai kiadóba kérnek. (6175)

HÁZHELY, kitűnő fekvésű, olcsón eladó. Uzinei-u. 14, Fratii Constantin-u. sarkán. Érdeklődni Timisoara, Barbu Delavrancea-u. 1, a fűszerüzletben. (6176)

KEREVET (ottoman) dupla széles, jó állapotban, továbbá nagy, bőr-irattáska, 37-es félcipők eladók. Megtekinthetők d. u. 1-4-ig. Gáltói, Timisoara III., Crucii-tér 5/a. (6177)

KÖLTÖZKÖDÉS miatt sürgősen eladó egy Helima, 3+1 rádió. Timisoara II., Aurel Cosma-u. 5. (6169)

ARAD KERT ARAD TEL. 24 45

Holnapról **A vörös taverna**
Az év legbájosabb és legkedvesebb színésznőjével **ALIDA VALLIVAL**

Ma utoljára **A NAGY SZERLEM** Sarah Leanderrel.

ÖNÁLLÓAN dolgozó, elsőrendű cukrászsegédek azonnal alkalmaz Flagner-cukrászda, Predeal. (1440)

BEJÁRÓNÖT megbízható, jó fizetéssel, azonnali belépésre keresnek. Ugyanott eladó alig használt férfi- és női ruha, valamint cipő. Timisoara III., Mitropolit Varlaam-u. 24. Középső csengő. (6170)

KIFOGASTALANUL főző, jó bizonyítvánnyal rendelkező mindenest szakácsnöt keres kéttagu család. Cím a timisoarai kiadóban. (6172)

ELADÓ 4 darab evező, kétkerekű kézikocsi, szép köblajos függő-lámpa. Timisoara III., Buzdigan-körút 1. (6178)

JÖL FŐZŐ mindenest szakácsnöt keresek augusztus 15-re, kis családhoz. Jelentkezni Cristal-üvegüzletben, Timisoara, Bratianu-tér 3. (6180)

TRIKOREKORD-kötőgép eladó. Használatára megtanítjuk és keresettel ellátjuk. Ugyanott gyönyörű gyermek-sportkocsi eladó. Timisoara IV., Pop de Basesti-u. 25. (6179)

URANIA film-színház Arad Kellems hűvös terem. Tel.: 12-32

Ma. A világhírű komikusnak Max Hansen nak énekes bohóza a **A buta szerencséseje**

Humoros kacsagató jelenetek. Hirdető.

BEJÁRÓNÖT keresek minden másodnapra, ugyanott kifogástalan két kosztüm eladó. Timisoara, I., Lonovici-u. 5, II. em. 11. (6179)

ELVESZETT Csesznik Elisabeta névre szóló kerékpár-permis. Megtalálóját kéri adja azt a jutalomért Timisoara, Fratelia, IV. utca 72. szám alatt. (6266)

FIATAL kovácssegédet állandó munkára alkalmaz Sterz Miklós kovácsmester, Jimbóia. (6070)

OLCSÓN eladó fehér butor és egy teodolit. Timisoara V., Geml-u. 3. (6159)

HEIDEGGER-féle citera eladó. Cím a timisoarai kiadóhivatalban. (6182)

ÖNÁLLÓ, kifogástalan mindenest szakácsnöt állást keres, Timisoara III., Odobescu-u. 40, a házmesternél. (6183)

FEHÉR női teniszcipő, crep gumitalpra, kifogástalan állapotban eladó. Timisoara, III., Putna-u. 12. (5304)

CORSO-MOZI, Arad Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor **TELEFON 23-64**

Ma. **Bajtársak**

A romantikus szerelem, a bajtársaság szellem és a férfias önfeláldozás ragyogó filmje:

Willy Birgel, Karin Hardt kiváló alakításával.

MINDENES szakácsnöt, esetleg bejárónöt azonnali belépésre keresnek. Ugyanott női kosztümök, cipők, férfi és fiu részére vaokabát és ruhák eladók. Timisoara II., 3 August-utca 27, az udvarban. (6148)

JÓ ÁLLAPOTBAN lévő, kitűnően működő Remington-írógép eladó. Cím: Matheiu-nyomda, Timisoara I., Tepes Voda-u. 1. (6185)

SZÖVŐMESTER délutáni elfoglaltságot keres. Ajánlatokat „Szakképzett” jellegre a timisoarai kiadóba kér. (6230)

„PROGRES” Industria de Ață S. A. Timisoara IV., T. Vladimirescu-sor 39 szám alatt felfogad munkásnötöket, akik szpunizógépen már dolgoztak. (6131)

FIGYELEM Kelemen Irma új címe: Timisoara I., Lonovici-u. 1, IV. em., 33. ajtó (lift), ahol molyrágott, kiégett, beszakadt ruhát mű-stoppolással, további használatra szakértően beszöveheti. (6163)

HADI SZOLGALAT alól mentes magánhivatalnok solévi gyakorlattal bíró, ipari és kereskedelmi vállalatokban bizalmi állást keres, esetleg biztosítékot is ad. Ajánlatokat „Biztosíték” jellegre a timisoarai kiadóba kér. (6219)

GYERMEKKOCSI, korszerű, kitűnő fehér gumikkal, világos, valamint sportkocsi eladó. Timisoara IV., Fröbl-u. 36. II. em., 25. (4273)

GYERMEKKOCSI, korszerű, mély, átalakított és egy redőnyös, krémszínű, csaknem új eladó. Timisoara II., Matasarilor-u. 36. (6151)

FÉRFIKEREKPAR, jó gumival felszerelt, eladó. Timisoara III., Izvorului-u. 6. (6155)

ELADÓ jóhangu, 4-lámpás, 3 hullámhosszra épített, Columbia-rádió, 41-es fércipő, selyempaplan, divatos kiegészítő, haszkekrény. Timisoara III., Mitropolit Metianu-u. 7, 3. ajtó. A Püspök-hid közelében. (6156)

ELADÓ magasfeszültségű orvosi gyógykészülék, német gyártmányú, kenésre, (masszázsra) és reuma kezelésére. 2,5-betéttel, 185-110 Voltra, továbbá szürke kosztüm, sötétkék női angolkabát, 36-os piros szandál, 37-es barna félcipő, férfi részére való fekete lüsterkabát és különféle női nyári ruhák. Cím: Schul Leopold, Timisoara I., Regina Maria-körút 14. (6157)

SELYEMBROKAT ágytakaró s függönyök, ebéd-és-csillár, régi művi órák s karos-székek, jeles festmények, lepedők, törülközők, asztalterítők eladók. Timisoara IV., Budai Deleanu-u. 28, 2. ajtó. (6158)

Szeplők, pattanások, májfoltok, mitesszerek, bőrkültsések, ráncok eltűnnek a **GÉNIUSZ**-krém használatá után. Az arebőr tde, sima, tetszetős, fiatalos lesz. Géniusz-krém **estél**, vagy nappali használatra egy tégely 150 lej. Géniusz puder 200 lej. Géniusz-szappan 100 lej. - Forráktár.

Dr. FÖLDES Gyógyszertára.
Arad. - A vidéki megrendeléseket postán utánvétellel küldik.

KERESEK 3-szobás, előszobás, konyhás lakást, lehetőleg a Józsefvárosban. Cím a timisoarai kiadóhivatalban. (6181)

PERZSASZÖNYEG (belföldi), összekötők és ágylők eladók. Timisoara, III., Diana-u. 2, 1. ajtó. (A 6-os villamos mentén, a Cluj-utca mellékutcaja.) (6160)

ELADÓ nagy szőnyeg, kerevet (ottoman), konyhaberendezés, szentkép és egyéb holmi. Timisoara III., Romulus-u. 39, 3. ajtó. (6167)

ISKOLÁS gyermekeket vállalom teljes ellátásra. Timisoara II., Telegrafului-u. 56, Sándorné. (6164)

FÉRFIKEREKPAR, kitűnő állapotban lévő eladó. Baumstark, Timisoara II., Boliaacu-u. 20. Távbeszélő 13-83. (6165)

EZÜSTRÓKA, szép példány (nem valódi) eladó. Timisoara III., Domasneanu-u. 48. (6166)

ELADÓ nagy néprádió és két kerevet (ottoman) 4000 és 5000 lejért. Timisoara III., Romulus-u. 19, Szélgrád Mihály. (6168)

Tiparita la 10 August 1943